

Komitet Rynku Energii Elektrycznej

System zabezpieczeń i rozliczeń dla Rynku
Terminowego Praw Majątkowych

Łukasz Goliszewski

Główny Specjalista ds. Zarządzania Ryzykiem

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Elementy systemu zabezpieczeń dla RTPM:

- Depozyt transakcyjny,
- System monitorowania depozytów,
- Depozyt zabezpieczający,
- Fundusz gwarancyjny,
- Sankcje w przypadku braku dostawy PM z OZE,
- Gwarant dostawy.

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt transakcyjny:

- Członek Izby dopuszczony do działania na RTPM musi wnieść do Izby Depozyt Transakcyjny, którego minimalną wysokość określa w drodze uchwały Zarząd IRGiT;
- Służy do pokrycia zobowiązań do czasu wniesienia właściwych depozytów zabezpieczających;
- W skład Depozytu transakcyjnego wchodzi Depozyt dostawy, który wnoszony będzie przez stronę kupującą (saldo pozycji kupna na danym instrumencie) jak i przez stronę sprzedającą (saldo pozycji sprzedaży na danym instrumencie).

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt dostawy:

- ☞ naliczany będzie przez Izbę i podawany do wiadomości Członków Izby na tydzień przed wygaśnięciem kontraktu;
- ☞ wymagalność wniesienia depozytu przypadać będzie w poniedziałek następujący po dniu poinformowania Członków o wartości wymaganego depozytu dostawy;
- ☞ dla strony posiadającej saldo KUPNA:
 - ☞ wyznaczony jako wartość transakcji kupna pomniejszona o wartość transakcji sprzedaży z uwzględnieniem podatku VAT.

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt dostawy:

☞ dla strony posiadającej saldo SPRZEDAŻY:

- ☞ blokowane przez Członka Izby na indywidualnym koncie zabezpieczeń w Rejestrze Świadczeń Pochodzenia odpowiedniej liczby Praw Majątkowych na dostawę;
- ☞ w przypadku braku zdeponowania przez Członka Izby wymaganej ilości PM z OZE na koncie zabezpieczeń w RŚP, Izba wzywa Członka do wniesienia depozytu w środkach pieniężnych dla tej części ilości pozycji sprzedaży, które nie są pokryte PM wniesionymi na rozrachunek.

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt zabezpieczający:

- depozyt zabezpieczający naliczany będzie w sposób analogiczny jako w przypadku Rynku Terminowego Towarowego, którego przedmiotem obrotu jest energia elektryczna i gaz;
- depozyt zabezpieczający Członka będzie naliczany z uwzględnieniem kompensacji depozytów uzupełniających pomiędzy rynkami RTEE, RTTG i RTPM;
- Depozyty od pozycji w kontraktach forward na PM będą mogły być pokrywane w formie pieniężnej lub niepieniężnej na obecnie obowiązujących zasadach;
- Dodatkowo, pozycje krótkie będą mogły być zabezpieczane poprzez zablokowanie PM w RŚP na dedykowanych kontach.

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Fundusz gwarancyjny:

- ☞ dla RTPM zostanie zorganizowany odrębny Fundusz Gwarancyjny;
- ☞ zasady wyznaczania wpłat, terminy i tryb regulacji będą analogiczne do zasad obowiązujących dla FGEE i FGG;
- ☞ wpłata minimalna zostanie ustalona uchwałą Zarządu IRGiT;
- ☞ pierwsza wpłata równa jest trzykrotności wpłaty minimalnej;
- ☞ wpłaty na fundusz wnoszone wyłącznie w formie pieniężnej.

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Sankcje w przypadku braku dostawy PM z OZE :

- ✚ Izba rozważa wprowadzenie sankcji finansowych dla podmiotów nie wywiązujących się z obowiązku dostawy praw majątkowych:
 - ✚ W przypadku niedostarczenia PM z tytułu zawartych transakcji sprzedaży kontraktów forward w wymaganym terminie.
- ✚ Niewywiązanie się z dostawy praw majątkowych i nieregulowanie nałożonych sankcji może skutkować zawieszeniem Członkostwa i zamknięciem pozycji na wszystkich rynkach terminowych prowadzonych przez TGE.

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Gwarant dostawy:

- ✚ w celu zapewnienia realizacji rozrachunku w PM z OZE, planowane jest pozyskanie i podpisanie umowy z Gwarantem dostawy (podmiotem, który dysponuje PMOZE-A).
- ✚ W przypadku braku wymaganej ilości PMOZE-A na koncie zabezpieczeń sprzedającego w RŚP w dniu dostawy:
 - ✚ IRGiT podstawia brakującą ilość PMOZE-A (w imieniu sprzedającego), którą uzyska od Gwaranta dostawy,
 - ✚ IRGiT wypłaci Gwarantowi dostawy odpowiednią rekompensatę za podstawione PMOZE-A.

Harmonogram wnoszenia zabezpieczeń do Izby w miesiącu wykonania kontraktu RTPM

Tydzień II						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
			Naliczenie depozytu dostawy			

Tydzień III						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
Wniesienie depozytu dostawy	Aktualizacja depozytu dostawy		Koniec notowań			

Tydzień IV						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
			Dostawa PM, rozliczenie			

Faktury i płatności dla RTPM

☞ Rozrachunek pieniężny:

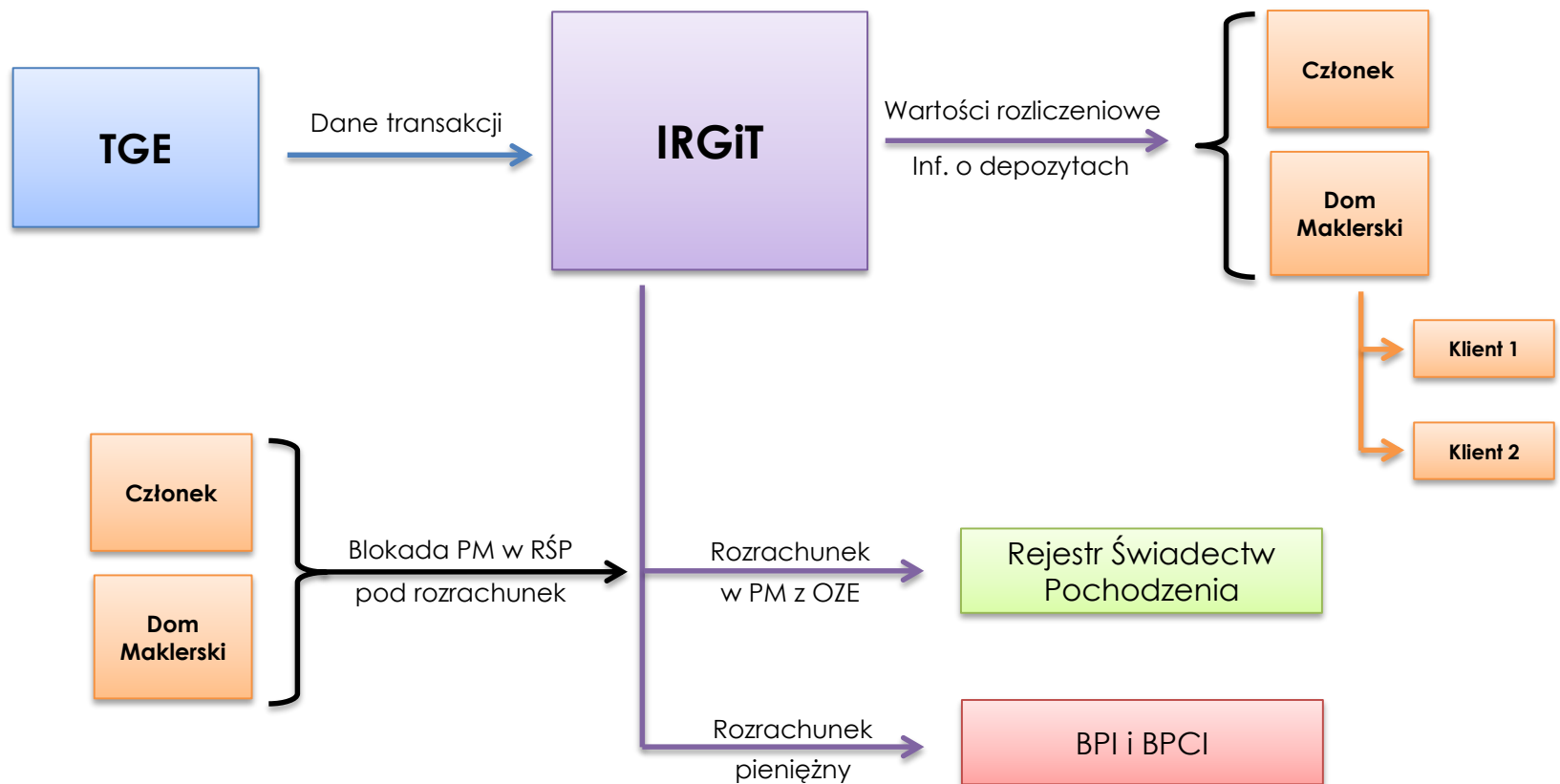
- ☞ Płatności za dostawę RTPM będzie kompensowana z rozliczonymi transakcjami danego Członka z pozostałych rynków notowanych na TGE;
- ☞ Płatności z tytułu aktualizacji depozytów zabezpieczających będzie kompensowana z wysokością depozytów z RTTe i RTTg.

☞ Faktury transakcyjne:

- ☞ faktury dla RTPM będą odrębne dla faktur z rynku RPM (spot);
- ☞ w dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego Izba wystawi dla strony kupującej jedną fakturę dla wszystkich transakcji kupna dotyczących tego samego okresu dostawy;
- ☞ w dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego Izba wygeneruje w imieniu Członka Fakturę typu Self-Billing za wszystkie transakcje sprzedaży dla danego okresu dostawy, a kopie faktury przekaże stronie transakcji za pośrednictwem Platformy Udostępniania Faktur lub za poczty elektronicznej.

Ogólny schemat przebieg procesu rozrachunku

Schemat podmiotów uczestniczących w rozrachunku (pieniężnym i towarowym)

Dziękuję za uwagę

lukasz.goliszewski@irgit.pl

+48 22 341 99 68

